

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina:

40 letnica kmetijske šole na Grmu. — Poskusno gnojenje pri pšenici s čilskim solitrom in drugimi gnojili. — Pridelovanje travnega semena. — Cene pri umetnih gnojilih. — Metljivost živine. — Razkuževanje živine in hlevov. — Nekaj važnih vzrokov kravje neplodnosti. — Vprašanja in odgovori. — Izdelovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

40 letnica kmetijske šole na Grmu.

Dne 18. novembra t. l. bo 40 let, odkar se je na Grmu otvorila kmetijska šola. Ta dan hoče zavod, ki zre z zadovoljstvom na svoje dosedanje delovanje, slovesno praznovati v nedeljo, dne 21. novembra t. l.

Grnska šola je prišla na Dolenjsko ravno v času, ko je trtna uš pustošila naše vinograde in ko se je začela nevarno pojavljati tudi že peronospora. Najprej je uredila zavod in šolsko gospodarstvo. Zasadila je ameriške matičnjake in trtnice ter obnovila šolske vinograde. Za nove nasade je tekom let razdelila na tisoče trt in na ta način veliko pripomogla, da se je obnovev dolenjskega vinogradništva tako uspešno izvedla. V svoji drevesnici je vzgajala lepo sadno drevje, ki se je oddajalo križem naše dežele. V kratkem je izpremenila vse lice nekdanje Smoletove graščine in k njej pripadajočega posestva. Na šoli sami pa se je pouk razširil na vse najvažnejše panoge našega kmetijstva in podprl z izdatno gospodarsko prakso tudi iz živinoreje in poljedelstva. Iz dvoletne vinorejske in sadjarske šole je nastala vinarška, sadjarska in poljedelska šola, ki se je pozneje prekrstila na kratko v kmetijsko šolo. Dobrih dvajset let je bilo osredotočeno vse delo zavoda predvsem navznotraj, na šolo in njeno kmetijo.

Da bi mogla šola še bolj ustrezati gospodarskim razmeram malih posestnikov in potrebam Gorenjcev, ki še zmeraj niso dobili lastnega zavoda, se je šola l. 1909. temeljito preosnovala. Iz dvoletne šole sta nastali dve enoletni in specialni šoli, in sicer enoletna vinarška in sadjarska šola ter zimska šola, ki je štela dva zimska tečaja in imela na programu

pred vsem pouk iz živinoreje in poljedelstva. S to preuredbo se je število učencev takoj dvignilo na 50, dvignilo se je pa tudi število učnih moči. Glavne gospodarske stroke so se specializirale in razširile s potrebnimi kulturami, prostori in učnimi pripomočki. Delovanje zavoda se je razvilo tudi na zunaj s prirejanjem potovalnega pouka in kmetijskih tečajev. Glavni uspeh šole pa tiči v stanovski vzgoji učencev, ki delujejo danes kot pionirji napredka širom naše dežele.

Vojna je prizadela tudi šoli občuten udarec, ki se še danes pozna. V zadnjem času se je zavod prekrstil v specialno živinorejsko in poljedelsko šolo. Kakor je ves objekt res pripraven za te stroki, se vendar ne moremo sprijazniti z namero, da bi se iz tega naslova izvajale kakorkoli posledice. Našim Dolenjcem je treba še vedno pouka iz vinarstva. Zavod je po svoji dosedanji uredbi popolnoma ustrezal potrebam in razmeram našega maloposestva po raznih delih naše dežele in zato je nujno želeti, da ostane tudi zanaprej tako. Zavodu samemu pa želimo ob njegovi 40 letnici, da bi se krepko razvijal tudi naprej in da bi s svojimi absolventi mnogo pripomogel k nadaljnji povzdigi našega kmetijstva!

R.

Poskusno gnojenje pri pšenici s čilskim solitrom in drugimi gnojili.

Že šesto leto uvaja Delegacija proizvajalcev čilskega solitra v Sloveniji gnojilne preizkuse pri raznih rastlinah in z različnimi umetnimi gnojili. Obenem pa navaja kmetovalce, kako se da z umnim obde-

lovanjem in pravilnim gnojenjem zvišati pridelke. Uspeh tega strokovnega dela ni bil zaman, kajti v zadnjih letih se je uporaba umetnih gnojil vseh vrst pri nas znatno dvignila. Pri teh gnojilih zavzema čilski soliter precej važno mesto. Kmetovalci so se namreč že ponovno prepričali o ugodnem vplivu tega gnojila na rastline.

Čilski soliter je posebno tam na mestu, kjer hočemo slabo uspevajočim ali oslabeledim rastlinam hitro pomagati. Dušik v njem deluje namreč takoj in povzroča bujno rast zelenih delov. Da pa ni rast prebujna, je treba žito, posebno pšenico, bolj redko sejati, nego je to pri nas navada, drugače rada poleže.

Največ gnojilnih preizkusov se je letos izvedlo pri pšenici, kateri se je gnojilo na sledeči način: Jeseni se je po preorani zemlji potrosilo superfosfat in kalijevo sol, na to se je zemljo temeljito pobralo in pšenico redko posejalo. Spomladi, takoj, ko je pšenica začela poganjati, se je potrosilo čilski soliter po njivi in setev prebrala. Učinek čilskega solitra se je kmalu poznal na bujnejši rasti; pozneje je šla pšenica hitreje v klas. Pa tudi kalijeve sol in superfosfat sta vplivala na setev, kar pa ni bilo opaziti pri rašči, pač pa pri žetvi in mlačvi.

Izmed številnih preizkusov pri pšenici, ki so večinoma dobro uspeli, naj navedemo enega, ki je bil izveden na posestvu Josipa Skufce v Višnji gori pod nadzorstvom tamošnjega sreskega ekonomista g. Franca Jereba. Namen tega gnojilnega preizkusa je bil, ugotoviti, katero gnojilo učinkuje najboljše pri pšenici. Preizkus se je vršil na štirih, po 200 četvornih metrov velikih parcelah. Prva je ostala negnojena; druga je bila gnojena s 6 kg superfosfata (P), 3 kg 42% kalijeve soli (K) in 3 kg čilskega solitra (N); tretja s 6 kg superfosfata (P) in 3 kg kalijeve soli (K); četrta pa samo s 3 kg čilskega solitra (N). Uspehi so bili sledeči:

Parcela	I.	II.	III.	IV.	
Gnojenje	—	K P N	K P	N	
Pridelek na 200 m ²	zrnja kg	16	28	26	24
	slame kg	38	48	42	44
Pridelek na 1 ha	zrnja q	8	14	13	12
	slame q	19	24	21	22
Več se je pridelalo na 1 ha	zrnja q	—	6	5	4
	slame q	—	5	2	3
Vrednost večjega pridelka na ha v Din	—	1750	1850	1150	

Pri tem poskusu se je izkazalo, da največji pridelek vrže gnojenje z vsemi tremi gnojili, nato sledi uspeh pri dveh gnojilih in najmanjši, pa še tudi izdaten učinek kaže čilski soliter sam. Od vrednosti večjega pridelka je odračunati stroške za gnojenje in se dobi končno čisti dobiček. Gnojilni preizkusi bodo uverili vsakega kmetovalca, v koliko se izplačajo umetna gnojila.

L.

Pridelovanje travnega semena.

Potrebna travna semena moramo danes dobivati od zunaj, iz drugih dežel. To nas stane vsako leto veliko denarja, ki ga posiljamo čez mejo in bogatimo na ta način druge, tuje kraje. Največ takega semena prihaja iz severne Nemčije. Dosedanji domači pridelek na travnem semenu je tako malenkosten, da o njem sploh ni mogoče govoriti. Jedva pridelava na barju posameznik kaj malega francoske pahovke, drugod pa mačjega repa.

Spričo teh razmer je začela Kmetijska družba delati na to, da bi se vpeljalo tudi pri nas pridelovanje travnega semena, vsaj v toliki meri, da bi zadostovalo domačim potrebam. Največ prilike za tako pridelovanje bi bilo najti na večjih posestvih, ki imajo kaj več zemlje za tako uporabo. Ze v tekočem letu je oddala družba nekaterim večjim posestnikom nekaj brezplačnega travnega semena v ta namen, da delajo prve poizkuse s pridelovanjem semena, seveda s pogojem, da ga prodajo pozneje družbi. Travno seme se da pri nekaterih vrstah, kakor sta laška in angleška ljulika, pridelati že v prvem letu, pri drugih večletnih travah, ki so zato tudi dražje, pa šele v drugem ali s polnim pridelkom celo šele v tretjem letu.

Za pridelovanje travnega semena je najboljše, da sejemo dotične trave v vrste po 30 do 50 cm narazen, ker jih v vrstah lažje plevemo in okopujemo.

Danes prinašamo dve sliki, ki nam predočujeta način, kako je semensko travo sejati v vrste. Te vrste so po 50 cm narazen. Pod. 44. nam kaže njivo, obsejano s travniško bilnico, na pod. 45. pa vidimo njivo, obsejano v kupčkih z lisičjem repom.

Gospodarji, ki imajo priliko in tudi pogoje za pridelovanje semenskih trav, naj bi se tudi pri nas poprijeli tega pridelovanja!

R.

Cene pri umetnih gnojilih.

Vrednost umetnih gnojil je različna. Tudi pri enem in istem gnojilu. Ravna se po vsebini hranilnih snovi. Čim več jih je notri, tem več je vredno dotično gnojilo. To opazujemo pri fosfatnih gnojilih, kakršni sta Tomasova žlindra in superfosfat. Naravno je, da se po vsebini fosforove kisline, ki se nahaja v teh gnojilih, ne ravna samo dejanska vrednost, temveč tudi vsakokratna cena teh gnojil.

Gnojila, ki ne izpreminjajo svoje sestave, kakor n. pr. kalijeve sol, imajo enotno ceno. Drugače pa je pri Tomasovi žlindri, ki ima lahko samo 16% fosforove kisline ali pa še manj, pa tudi lahko 20%. Tomasova žlindra, ki vsebuje različne množine fosforove kisline, ima tudi različno ceno. Tvornice jo prodajajo na podlagi takojimeno omenjenih kiloprocentov. Vsak odstotek fosforove kisline, ki se nahaja v Tomasovi žlindri, velja za 1 kg fosforove kisline. Tomasova žlindra, ki ima 17% fosforove kisline, ima v 100 kg 17 kg fosforove kisline. Ti odstotki pomenijo torej pri umetnih gnojilih kilografske odstotke ali kiloprocente; po teh kiloprocentih se tudi plačujejo. Treba le, da se cena, ki je določena za en kilografski odstotek, pomnoži s številom celokupnih odstotkov. Če je cena kilografskega odstotka fos-

Pod. 44. Njiva, obsejana s travniško bilnico.

Pod. 45. Njiva, obsejana z lisičjim repom.

forove kisline v Tomasovi žlindri 7.70 Din, potem stane 100 kg:

17% Tomasova žlindra, 17 × 7.70 Din	. 130.90 Din
18% Tomasova žlindra, 18 × 7.70 Din	. 138.60 Din
19% Tomasova žlindra, 19 × 7.70 Din	. 146.30 Din
20% Tomasova žlindra, 20 × 7.70 Din	. 154.— Din

Opozarjamo na to naše gospodarje, da bodo vedeli tolmačiti, zakaj so cene različno-odstotne Tomasove žindre različne in kaj pomeni takoimenovani kilogramski odstotek ali kiloprocent, ki ga jemljemo za podlago pri vrednostni ocenitvi umetnih gnojil.

R.

Metljavost živine.

Živinozdravnik Stanko Arko, Ljubljana.

To je bolezen, ki se pojavlja najpogosteje pri ovcah, potem pri goveji živini, redkeje obolijo tudi prasiči in izjemoma konji.

Povzročitelj bolezni je posebne vrste črv, ki živi in se razvija v jetrih, kjer povzroča vnetje jetrnih žolčnih cevok, odvodnic in s tem ovira pravilno delovanje tega važnega telesnega dela. Kot posledico takega obolenja opažamo na živalih več ali manj očitne bolezenske znake, to so hujšanje, slab tek, bledokrvnost in splošno oslabeledost.

Metljavost je razširjena tam, kjer se živina pase na močvirnatih tleh in na takih pašnikih, ki so bili od povodnji poplavljeni. Zato pa metljavost nastopa v večji meri posebno v mokrih letih, in tako je tudi letos v naših krajih mnogo živine bolne. Marsikateri živinorejec ne ve pravega vzroka, zakaj se mu, posebno mlada živina, navzlic dobri krmi ne rudi in mu hujša. Zato hočem na tem mestu opisati znake te bolezni in nje uspešno zatiranje.

Kakor sem že od spočetka omenil, povzročča to bolezen majhen do 3 cm dolg in dober cm širok, ploščat črv, ki ima obliko suličastega lista. Najbolj bi ga mogel primerjati listu akacije, ker je tudi temnozelenkaste barve. Ta črv se razvija v jetrih živalskega telesa, pride z žolčom v čreva in slednjič z odpadki živali na prosto. Tu se iz jajčec, ki jih je črv poln, zležejo pri primerni toploti in vlažnosti male ličinke, ki jih s prostim očesom nití ne opazimo. Te ličinke se živahno gibljejo, posebno v vodi, in se končno zarijejo v telo malih močvirnatih polškov, ki jih je v takih vlažnih zemljiščih vse polno.

V polžu se te ličinke dalje razvijajo, prelevijo, in po preteku gotovega časa zapustijo polževo telo ter se s sluznato tvarino, ki jo izločujejo, prilepijo na bilke trave. Tu čakajo na ugodno priložnost, da pride živina na pašo, da poje travo in ž njo tudi ličinke. Na ta način pridejo v želodec in čreva, notujejo odtod v žolčne cevke jeter, kjer dorastejo, se množe in povzročajo vnetje. Kakor je iz tega razvidno, se živina najpogosteje okuži na pašni, in sicer v času, ko je še dovolj topla, torej poleti in zgodnji jeseni, ker se v tem času ličinke najbolj ugodno razvijajo. Okuženje živine je na mogoče tudi v hlevu, četudi v manjšem obsegu kot na pašni, in sicer s svežo krmo ali na z vodo z močvirnatih tal. Zato najdemo včasih tudi pri prasičih, ki se redijo vedno v hlevu, da so metljavi.

Manjša množina metljajev še ne povzročča vidnih škodljivih znakov pri živini. Le kadar je žival zaužila večje množine ličink in se je vsled tega razvilo zelo veliko metljajev v jetrih, nastopijo posledice, ki ogrožajo zdravje in donašajo gospodarsko škodo. Posebno odstavljena teleta in mlada živina sploh, je mnogo bolj podvržena tej bolezni, ker je manj odporna kot odrasla. Ovce, ki grizejo travo bolj nizko pri koreninah, kjer se drži največ ličink, obolijo hujše kot goveja živina.

Kako pa opazimo, da je žival metljava? Spočetka je bolezen zelo težko spoznati in posamezni znaki so tako malo značilni, da ne moremo z gotovostjo trditi, da je živinče bolno.

Bolezen se le počasi razvija in tako opažamo najprej, da postane živinče slabo ješče, da se ga drži koža na rebrih; dlaka mu je kuštrava in se ne sveti, v celem je pa žival otožna. Čimbolj se bliža zima, tem očitnejše postanejo bolezenski znaki, in pri hudo obolelih živalih se pokažejo oteklina na podvratku, na sprednjih prsih in včasih tudi po hrbtu. Večkrat se pridruži driskavost, pogosto napanjanje želodca in končno huda mršavost. Mlada živina pri tem tako oslabi, da pogine slednjič na onemoglosti.

V pretežni večini primerov pa se pri goveji živini po preteku časa bolezen zboljša, tako da pri dobri krmi živina preboli in zamore popolnoma ozdraviti. Seveda izid ni vedno tako srečen, ker včasih tudi če se bolezen zboljša, ostanejo vendar posledice; žival se ne zredi in hira.

V splošnem torej metljavost ne povzročča pri govedu mnogo smrtnih slučajev, pač pa pri ovcah, toda s tem, da oboli veliko živali, posebno mlade živine, ki je vsled tega ovirana v razvitku in rejí, nastane za živinorejca velika škoda.

Do najnovejšega časa nismo poznali pravega zanesljivega zdravila proti metljavosti. Šelè profesorju dr. Mareku na visoki živinozdravniški šoli v Budimpešti se je posrečilo najti popolnoma zanesljivo sredstvo za zdravljenje te bolezni. To zdravilo pridobivajo na poseben način iz korenin praproti in ga kemične tvornice po vsem svetu na različne načine izdelujejo. Najbolj poznan je **distol**, ki ga izdelujejo tudi v naši državi; distol je izvrstno učinkujoč, toda precej drag lek. V zadnjem času se dobi pri nas tudi francoski preparat takozvani **fužer žinu**, ki je, kakor so pokazali poskusi, ravno tako dober kot distol, pri tem na veliko cenejši.

Zdravilo je dajati v malih kapsulah, ali pa pomešano z oljem. Zadostujejo male množine, da zamorimo vse metljaje v jetrih; tudi težko obolele živali lahko popolnoma ozdravimo.

Razkuževanje živine in hlevov.

Izmed vseh razkuževalnih postopkov, katerih se poslužuje naš kmetovalec, je znan najbolj oni, ki obvaruje pred okužbo z nalezljivo boleznijo našo vinsko trto. Že skozi desetletja rabimo v vinogradih zmes modre galice in apna, da se ne more naseliti na trti nevarna bolezen, ki je znana pod imenom peronospora. Znano je pa tudi vsakemu vinogradniku, da ne sme čakati z brizganjem tako dolgo, da se peronospora pojavi, temveč da mora brizgati listje, dokler je še popolnoma zdravo. In kako skrbno se to delo izvršuje! Dolgoletna izkušnja ga je naučila, da mora delati tako, če hoče svoj vinograd ščititi pred pogubno peronosporo.

Vse drugačni so pri nas pa pojmi o razkuževanju pri človeku in živali. Neverjetno, a vendar resnično je, da najdemo povprečno naobražene ljudi, ki mislijo, da zadostuje za razkuženje, če razlijejo v kotu ali pred vratmi malo karbolne kisline. Da le malo po „karbolu“ diši, pa je stvar v redu, kakor si mislijo. Tako postopanje je prav tako smršno, kakor če bi vinogradnik vhod v vinograd pobrizgal z bakreno galico, češ, da je s tem že vsa nevarnost peronospore odstranjena.

Ta zgled nas uči, da veljaj v živinoreji pri zati-ranju živinskih kug kot prvo pravilo: Razkuženje živine same še ne zadostuje. Istočasno je treba razkužiti steljo, hlev in vse orodje. Nadalje je tudi potrebno, da razkužimo hlev in živino, še **preden se pojavi** bolezen. Zlasti velja to, če so se pojavile bolezni v okolici. Vsekakor pa bi morali razkuževati svoje hleve vsaj enkrat na leto, tudi če ta nevarnost ne obstoja.

Izvrstno sredstvo za razkuževanje je Saneolin. To je temnorjava tekočina, ki diši nekoliko po karanu in karbolni kislini. Če vlijemo Saneolin v vodo, se v njej raztopi in skali v mleku podobno tekočino (emulzijo).

Saneolin se prodaja kot **zdravilni** (medicinalni) Saneolin in kot **industrijalni** Saneolin; prvega uporabljamo za razkuževanje živali, drugega za razkuževanje živinskih vagonov, hlevov, korit, greznic itd. Nerazredčenega se poslužujemo le v posameznih slučajih, navadno ga razredčimo in delamo 1—5%-no raztopino. Za razkuževanje živali vzamemo samo 1—2% raztopino, torej 10—20 gramov ali 2 žlici na 1 liter vode. S to tekočino umijemo žival ali jo pobrizgamo s pomočjo primerne brizgalke.

Za razkuževanje hleva in orodja je potrebna močnejša 5 do 10% raztopina; na 100 l vode vzamemo 5—10 kg Saneolina. S to raztopino pobrizgamo okužen strop in stene, okna in vrata, jasli, korita skratka vse, kar se nahaja v hlevu ali pa svinjaku. Danes nimamo sredstva, ki bi se dalo tako uspešno uporabljati kakor Saneolin.

Uporabljamo ga z izvrstnim uspehom pri sli-novki in parklievki, vraničnem prisadu, svinjski rdečici, garjah in drugih kožnih boleznih, pri perutninski koleri itd. S Saneolinom odpravimo tudi živalske zajedalce: bolhe, uši, klošče itd. Saneolin izdeluje tvrdka Chemotechna v Ljubljani. S tem sredstvom je v ostalem previdno ravnati in po navodilih živino-zdravnika.

Nekaj važnih vzrokov kravje neplodnosti.

(Jože Drole, živinozdravnik.)

Velika je škoda v gospodarstvu, če se krave redno ne oplode. Vzroki temu pojavu so različni.

Z moderno ureditvijo hlevov se je urinila ponekod ta napaka, da se krave **napajajo v hlevih**, tako da sploh ne pridejo vun iz hleva. Ta nenaravna reja v hlevih ima mnogokrat za posledico, da se krave redno ne pojajo.

Drugi važen vzrok je to, da nepravilno postopamo pri težkih porodih. Ko se krava mogoče že po ves dan muči v porodnih krčih, se v mnogih primerih zbere proti večeru kopica sosedov, da se posvetujejo, kako bi mogli kravo rešiti. Pripomnim še to, da je vsak od teh delal na polju ter bil v stalnem stiku s prstjo, ki je polna bacilov. Vsi po vrsti poizkušajo kravo rešiti. V tej sili se pa malokateri spomni, da je treba roke umiti, porezati in ogladiti nohte ter roke temeljito razkužiti. Ker manjka posebnih priprav, navežejo tele na prvo vrv, ki je pri roki, in ga vlečejo. Posledica takih porodov je večkrat, da se krava **okuži na maternici**, ki se gnoji potem po več mesecev in se žival dolgo časa ne poja.

Velika nevarnost, da se krava pokvari v svoji plodovitosti, so tudi zaostali ostanki posteljce po težkem porodu, kar se zlasti pri nesnažni pomoči rado pripeti. Ostanki posteljce že sami po sebi — čeprav ne bi bilo nobene okužbe pri porodu — vplivajo na spolne organe neugodno in tudi na ta način, da se krava noče pojati. Še bolj pa škodujejo okuženi ostanki posteljce. Ti počasi gnijejo ter povzročijo **vnetje maternice**; taka krava ostane včasih do pol leta in še dlje neplodna, posebno ako ji ne pomagamo z zdravili.

Eden daljnjih vzrokov neplodnosti je to, če **zaostane plod** v maternici. Vsled udarca krave po vampu, kjer leži maternica ali mogoče vsled nerodnega stopanja preko visokega hlevskega praga krava večkrat izvrže. Nasprotno pa, ako ostane mrtev plod v kravi, začne v njej gniti in krava ga po več mesecev počasi meče iz sebe. Dostikrat se pripeti, da se okrog na pol zrelega plodu napravi trda kožica. Namesto, da bi taka krava proti koncu nošnje ostavila molžo, še zmeraj pomalem molže, od strani se pa tudi še lahko otipa. da je krava breja, ali do poroda pa le ne pride. Ko mesar tako kravo zakolje, najde v maternici večji ali manjši mehur s precej trdo kožo in napolnjen s sluzasto tekočino.

So še razni drugi vzroki neplodnosti, ki pa niso vidljivi preprostemu očesu. V prvi vrsti je treba paziti, da se plemenske krave dovolj gibljejo, da so hlevi pravilno grajeni z ne previsokimi hlevskimi pragy. Posebno pa je paziti pri porodih na največjo čistoto kakor tudi takrat, kadar se krave čistijo vsled zaostalih posteljce.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 85. Ali se res posuše sadna drevesa, ako jih otresamo v rosi ali slani? (V. K. v M.)

Odgovor: Nekatero vrtno rastline so občutljive, če imamo z njimi opraviti med roso in slano, da bi se pa sadno drevje zaraditega posušilo, ni resnično. **R.**

Vprašanje 86. Moj najlepši vol je dobil tako hudo srbečico, da ga navzlic skrbni negi ne morem ozdraviti. Najprej ga je ta bolezen napadala okrog repa in na repu, potem pa po vsem životu tako hudo, da se liže in gloda do krvavega. Najprej se mu naredo trdi izpuščaji; te vol izliže, nakar se na teh mestih pokaže kri, končno pa nastane rana. Izpiral sem rane z lizolovo vodo, nakar so se posušile; kmalu so se pa izpuščaji zopet pojavili. Bojim se, da se mi ne okuži tudi ostala živina. **Kako zdravim srbečico ali garje pri govedih?** (M. Z. v C.)

Odgovor: Garje ali srbečica so nalezljiva bolezen in jo razširjajo male živalce, grnje, pršice ali srbcy imenovane. Te s prostim očesom nevidne zajedalke žive na koži, oziroma se zarijejo vanjo in pijejo sok iz nje. Te pršice povzročajo izpuščaje ali mozolčke in na ta način ranijo kožo. Ker njih delovanje žival srbi, se ta liže in grize ter si povzroča rane in kraste. Glavni znak garj je vedno izpuščaj na koži in praskanje. Pri praskanju in drgnjenju se posamezne pršice odločilo od živali, na kateri so se dosedaj nahajale, in pridejo na drugo, ki jo tudi okužijo. Tako je mogoče v kratkem okužiti vso živino enega hleva. — Če hočemo garje odpraviti, moramo vničiti povzročitelje. Zdravila, oziroma razkuževalna sredstva

je treba čvrsto vdrgniti v kožo in to delo večkrat ponoviti, ker pri prvem razkuževanju ne moremo nikdar popolnoma zatreti vseh zajedalk. Zato ponovimo to mazanje vsak četrti dan, in sicer petkrat zaporedoma. — Pred zdravljenjem namažemo kožo s smetano ali oljem, drugi dan pa z milnico. Ko se koža posuši, potem ji šele vdrgnemo zdravilo, ki obstoji navadno v petodstotni raztopini tobakovega izvlečka, kateri smo primešali 1 odstotek lizola; dobra je tudi 3—5 odstotna lizolova raztopina. Razen živali moramo razkužiti tudi prostor, kjer stoji, in vse predmete, ki so prišli z njo v dotiko. Paziti tudi moramo, da se z bolno živino ne družijo zdrava, kajti garje se kaj kmalu nalezejo. Podrobneje o tej bolezni dobite v Gospodarskem navodilu šte. 63. „Garje pri konjih“, ki ga za 1 Din dobite pri Kmetijski družbi.

L.

Vprašanje 87. Imam dvoje telet, ki sta polna glist. Če jima dajem domača zdravila, prihajajo gliste z blatom na dan. Ali so glistava teleta primerna za pleme? Kaj je vzrok glistavosti telet? (A O. v Ž.)

Odgovor: Iz Vašega dopisa je težko določiti, katera vrsta glist se nahaja v teletih. Povedati bi morali, kakšne in kako dolge so te živalce, potem bi se približno dala ugotoviti vrsta. Pri mladi govedu imamo namreč dve vrsti glist, ki se tupatam pojavljajo. Najbrže ima tele običajno glisto „Ascaris vitulorum“, ki je 15—20 cm dolga in rdečkasto prosojnega telesa. Nahaja se pogostokrat v tankem črevesu, pa tudi v siriščniku. Mogoče je pa tudi drobnozrnata glista „Strongylus micrurus“. Tudi ta se pojavlja najraje pri mladi govedu, posebno pri teletih. Samec te vrste meri 3½ cm, samica pa 6—7 cm. Navadno so v siriščniku govedu, postanejo pa škodljive šele tedaj, če se močno razmnožijo. Navadno nastopijo pri mladi živini šele v jeseni, oziroma pozimi in to predvsem pri onih, ki so se pasle na bolj močvirnatih pašnikih, oziroma v deževnih letih. V pričetku povzročajo kašelj, slinjenje, pozneje izgubi žival tek in končno večkrat celo pogine. Sredstev proti njim je več. Kot domače zdravilo proti glistam pri teletih predpisuje živinozdravnik Dular v svoji knjigi „Domači živinozdravnik“*, ki bi jo moral imeti vsak živnored, sledeče sredstvo: Raztopi 5 gramov bljuvne soli v 3 decilitrili vrele vode. Glistavemu teletu vlij vsako drugo uro po 2 žlici raztopine. Čez 12—18 ur mu daj ¼ l ricinovega olja. To zdravilo odpravi hitro gliste iz telet.

L.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Adlešiče je zborovala 19. septembra. Od 40 udov je bilo 16 navzočih. Računski zaključek izkazuje 2729 Din gotovine. Delegatom je bil izvoljen P. Rauch. Sklenilo se je naročiti pet požiralnikovih cevi.

Kmetijska podružnica Sv. Jakob v Slov. gor. je zborovala 26. septembra. Od 63 udov je bilo 21 navzočih. Odbor je imel 3 seje. Računski zaključek izkazuje 49.460 Din v dohodkih in 48.197 Din v stroških, tako da preostaja gotovine 1263 Din. Za delegata sta bila izvoljena Ant. Roškar in Jak. Zupančič.

Kmetijska podružnica Središče je zborovala 26. septembra. Od 73 udov je bilo 16 navzočih. Računski zaključek izkazuje 37.432 Din dohodkov in 36.966 Din stroškov, tako da ostaja gotovine 466 Din. Za delegata sta izvoljena Fr. Mlinarič in Ant. Tkalec. Pri slučajnostih se je grajalo premalo zanimanje članov, razpravljalo o predavanjih, o pomenu sadne razstave, o priskrbi gospodarskih potrebščin in o potrebi ponovne objave občnih zborov pred cerkvijo.

Kmetijska podružnica Radovljica-Lancovo je zborovala 3. oktobra. Od 40 udov je bilo 9 navzočih. Računski zaključek izkazuje 300 Din premoženja. V odbor so bili izvoljeni: načel-

* Dular: „Domači živinozdravnik“ se naročuje pri Kmetijski družbi in stane 44 Din.

nikom Golmajer in za odbornike: Sim. Ažman, Mih. Zalokar, Jož. Gregorc in Fr. Dežman. Za delegata je bil izvoljen Vin. Resman.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Drž. specialna kmetijska šola Grm. Zaključni izpiti na državni specialni kmetijski šoli na Grmu so se vršili od 26. do 29. oktobra. Kot zastopnik g. ministra za kmetijstvo je pri njih fungiral šef oddelka za kmetijstvo gospod Ivo Sancin. Izpiti je položilo 30 učencev, in sicer 5 z odličnim, 19 z dobrim in 6 z zadostnim uspehom. En učenec, ki je zaradi bolezni v učenju zaostal, je ostal neizprašan. Kot najboljši učenec je dobil jubilejno pohvalno diplomu Ivan Vrbanič iz Radomerščaka pri Ljutomeru. Prejel je tudi darilo Srbskega poljoprivrednega društva v Beogradu, obstoječe iz 6 strokovnih knjig in pribora sodja za obrezovanje in cepljenje trt in drevja. — Novo šolsko leto se je pričelo na zavodu s šolsko mašo in nagovorom učencev po ravnatelju dne 6. t. m. Ker je na zavodu pomanjkanje stanovanj, se je moral letos prvi zimski tečaj ukiniti in je ostala samo letna šola in drugi zimski tečaj. — Letno šolo obiskuje 38 učencev, drugi letnik zimske šole pa 9 učencev, skupaj šteje torej zavod 47 učencev. Od teh je Dolenjcev 17, (1 Belokranjec), Gorenjcev 17, Notranjci 4 (2 iz ital. ozemlja), Štajercev 8 (5 iz ljubljanske oblasti), Korošec 1 (iz Avstrije). Plačujočih (privatnih) učencev je 16, državnih (brezplačnih) pa 31. Starost učencev je: 16 let — 8 učencev, 17 let — 10 uč., 18 let — 12 uč., 19 let — 8 uč., 20 do 25 let — 9 učencev.

GOSPODARSKE STVARI.

Sejm za kožuhovino v Ljubljani. Koncem meseca januarja priredi Ljubljanski velesejm in Lovska zadruga v Ljubljani na velesejmskem prostoru običajni vsakoletni sejm za kože divjih živali. Dober glas teh sejmov, širokopotezna organizacija in zveze z inozemskimi in domačimi kupci so zadosten porok, da bodo dosegli prodajalci cene, ki odgovarjajo onim na svetovnem trgu. Kože se bodo kot lansko leto prodajale v večjih partijah dražbenim potom. Kože vsake vrste se že sedaj sprejemajo in se v za to določenih ugodnih prostorih doobra posuše in pripravijo za prodajo. Opozarjamo vse prodajalce, lovce in trgovce, naj ne izročajo blaga raznim prekupčevalcem, marveč naj počakajo na dražbo. Ljubljanski velesejm in Lovska zadruga delujeta na popolnoma nepridobitni podlagi samo v interesu razvoja te važne grane narodnega gospodarstva in v zaščito osebnih interesov prodajalca. — Vse informacije daje radevolje ustno in pismeno „Divja koža“ na Velesejmu, Lovska zadruga in Slov. lovsko društvo v Ljubljani. Če dosežemo, da gre večina blaga preko prodajne organizacije na Velesejmu, zamoremo pričakovati obisk velikih inozemskih kupcev, katerim se samo pri velikih množinah kož izplača pot. Opozarjamo pri tej priliki, da je pravilno posušena koža še enkrat več vredna kakor da slabo posušena. Navodila za pravilno pripravljanje kož dobi vsakdo na Velesejmu.

Uspešno sredstvo proti gosencam na zelju.

Po zeljnikih se prikazujejo v gotovih letih v velikem številu gosence kapusovega (zelinega) in repnega belina, ki jih je razločevati od gollih, zelenih in debelih gosenc kapusove sovke ali mre. Kakor nam poroča kmet, ref. Wernig uporablja na Koroškem proti gosencam kapusovega in repnega belina sledeče enostavno sredstvo. Okoli zeljnika posejejo en čevelj na široko konoplje. Duh po konoplji vpliva na kapusovega belina tako močno, da zavrne vsakega metulja, ki hoče s svojo zalego okužiti zeljnik. Konoplje so po dodatni sodbi izborna sredstvo proti gosencam kapusovega belina in drugih metuljev. Značilni vonj odganja bače tudi zajca.

KMETIJSKE NOVICE.

Proslava 40 letnice kmetijske šole na Grmu se vsled splošno izražene želje preloži na **nedeljo, 21. t. m.** Spored proslave bo: ob osmih zjutraj šolska maša, ob 9.10 sprejem gostov na novomeškem kolodvoru, ob 9.30 položitev venca na grob prvega ravnatelja šole g. R. Dolenca na novomeškem pokopališču, ob desetih svavnostni govor na zavodu, od 11. do 13. ogled zavoda in njegovega gospodarstva, ob 13. skupni obed na zavodu. — Ravnateljstvo.

Veterinarski bakteriološki zavod v Ljubljani. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je ustanovilo v Ljubljani „Državni veterinarski bakteriološki zavod“. Namen tega zavoda je predvsem, da služi svrham državni veterinarski policiji v ljubljanski in mariborski oblasti, katerim bo v pomoč pri zatiranju živalskih kužnih bolezni. V iste svrhe je zavod na razpolago tudi privatnim osebam. Želeti je, da se poslužujejo tega zavoda v označen namen kar najširši krogi. Začasno je ta zavod nastanjen pri Drž. higijenskem zavodu v Ljubljani, Zaloška cesta 2.

Srpsko poljoprivredno društvo v Beogradu je praznovalo 12. novembra t. l. svojo krstno slavo na ime Sv. kralja Milutina. (V Srbiji imajo namreč društva in družine svoje patrone, ki jih praznujejo.) Povodom te krstne slave se je otvorila tudi tri-dnevna razstava zelenjave, sadja in grozdja in tozadevnih izdelkov.

Srpsko poljoprivredno društvo izda tudi letos „Poljoprivredni koledar za l. 1927.“ s poučno vsebino iz vseh strok našega gospodarstva. To je najobsežnejši in najbolj razširjen koledar te vrste v naši državi, ki se lahko naroči pri gori navedenem društvu.

DRUŽBENE VESTI.

Živinska sol spada pod kontrolo monopolne uprave, zato pozivljamo vse prejemnike, da takoj po prevzemu pošiljke potrdijo prejem soli najbližji finančni straži, oziroma naj naznanijo Finančni kontroli Ljubljana I, da so sol prejeli in da jo bodo uporabljali za živino in nikakor ne v kuhinjske namene.

Tudi kalijeva sol in kajnit spadata po nalogu Generalnega inspektorja carin C br. 21889. z dne 19. maja 1926. (razpis br. 74) pod kontrolo monopolne uprave. Dasi družba že sama sporoča kontroli o prejemu in oddaji tega gnojila, morajo vendar vsi prejemniki odslej kakor pri živinski soli naprej še posebej prejem naznaniti bližnji finančni straži ali fin. kontroli Ljubljana I s pripombo, da kalijevo gnojilno sol potrebujejo v gnojilne svrhe in nikakor ne v kuhinjske namene.

Vsa taka naznanila so opravičena plačanja takse z rešenjem Ministrstva financ od 20. julija 1926., br. 47140.

Seveda bo Kmetijska družba ukrenila primerne korake, da se take neprimernosti čimpreje odpravijo. S strokovne strani se trudoma uvaja gnojenje s kalijevimi gnojili in naša dežela je seveda še prav daleč za drugimi; vsak naš kmetovalec pa že izpočetka ve, da je kajnit in kalijeva sol človeškemu zdravju škodljiva in le za gnojenje porabna sol. Zato so gornje odredbe, ki povzročajo kmetovalcem le sitnosti in pisarjenja, popolnoma odveč in bodo žal povzročale samo to, da bodo ljudje nadaljnja gnojenja z umetnimi gnojili še bolj zanemarjali.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Sedež društva. Vsa pisma za društvo pošiljajte odslej na naslov: Društvo kmet. strokovnjakov (v roke inž. Zidanška), Maribor, vel. županstvo. — **Podpore društvu** so nakazali še okr. zastop. Ljetoimer in ravnateljstvo svinčenega rudnika v Mežici. Obema kakor tudi vsem ostalim podpornikom iskrena hvala! Tajnik: **Lukman**; preds.: **Zidanšek**.

Skupščina Društva kmetijskih strokovnjakov. Dodatno k zadnjemu poročilu podajamo sledeče, toda — vsled obširnosti — le najzanimivejše in najvažnejše podatke o poteku skupščine: Minister Pucelj je uvodoma prednašal svoj referat o delovnem programu kmetijskega ministrstva, ki bo — v kolikor smo informirani — objavljen v celoti v „Kmetovalcu“. Prej pa je še lastnoročno pripel zlatu svetinjo za civilne zasluge na prsi odlikovanca staroste Schigerta. Tov. predsednik Žmave in tov. tajnik Sottler sta poročala o številnih akcijah, predstavkah in predlogih na razna kompetentna mesta, ki so deloma imeli poln uspeh, kakor vstetje vojaških let tovarišem v drž. službi, pritegnjenje kmetijskih strokovnjakov za izvedence s strani sodišč in odlikovanje tov. Schigerta, drugi zopet le delni uspeh ali pa se še proučujejo. Število članov je narastlo na 12 ustanovnih, 188 rednih in 4 podporne člane. V blagajni imamo Din 21.745.96.—. Staremu odboru je bila na predlog preglednikov računov enoglasno izglasovana razrešnica. Novi odbor je izvoljen sledeče: predsednik tov. km. svetnik inž. Zidanšek, podpredsednika tov. direktor Žmave in tov. oskrbnik Habjanič, tajnik tov. inž. Lukman, odborniki tovariši klet. nadzornik Zabavnik, Dular, prof. Priol, Velker in inž. Wenko; pregledniki računov: tovariša km. svetnik Rohrman in km. svetnik Trampuž. Po krajši debati je bilo sklenjeno z večino glasov, zvišati članarino za leto 1927. na 40.— Din. Za podporni fond je bilo odrejeno 2.500 Din. — Prihodnji letni zbor naj bo v Celju. — Obširno se je razpravljalo o kmetijski potovalni službi. V referatu in debati se je poudarjalo, da nimamo zadevnega zakona in da je materialno stanje sreskih kmetijskih referentov obupno. V resoluciji se zahteva uzakonjenje „Zakona o oblastni poljoprivredni službi“, do tistikrat pa naj kmetijski minister sam izda primeren pravilnik. — Skupščina se je dalje izrekla za revizijo službene pragmatike ter za popravo krivic pri prevodbi i. t. d. — Kar se tiče zakona za privatne kmetijske nameščence, je bilo sklenjeno, stvar še proučevati, osnutek dati v pretres vsem sorodnim organizacijam v državi ter izdelati končno tak načrt zakona, ki bo odgovarjal potrebam privatnih nameščencev in ki bo z vso verjetnostjo lahko izglasovan v zakonodajnih telesih. (Dalje prih.)

URADNE VESTI.

VABILO

k

občnemu zboru Kmetijske družbe za Slovenijo,

ki bo v četrtek, 16. decembra 1926. ob enajstih dopoldne v „Mestnem domu“ v Ljubljani.

Spored:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1925.
3. Predložitev družbenega računa za l. 1925.
4. Volitev novih članov odbora v zmislu § 18. družbenih pravil, ki jim je po žrebu določeno izstopiti, in sicer: a) enega izmed predsedstva: predsednik Sancin, b) 3 članov za bivšo Kranjsko namesto izžrebanih: Ivana Ažmana, Lovro Petovarja in Bohuslava Skalickega, ter c) 3 članov za bivšo Štajersko, in sicer namesto po žrebu določenih: Mihaela Brenčiča, Jakoba Jana in Mihaela Hrastnika.
5. Obravnava o predlogih glavnega odbora.
6. Obravnava o predlogih podružnic.

Predsedništvo Kmet. družbe za Slovenijo v Ljubljani,
15. novembra 1926.

Ivo Sancin, l. r., predsednik.

Polovična vožnja po železnici zaprošena.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.

2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnikstva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom ovesa „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30. po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Begunje pri Lescah, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob sedmih zjutraj v šoli; — **Bloke**, v nedeljo, 5. decembra 1926. po prvi sv. maši v šoli v Novi vasi; — **Bohinjska Bistrica**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob poltrem popoldne v učilnici hotela „Triglav“; — **Boštanj**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob osmih zjutraj pri načelniku v Boštanju, 8; — **Brdo-Lukovica**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob treh popoldne pri Slaparju v Lukovici; — **Brežice**, v ponedeljek, 29. novembra 1926. ob poldvajseti uri v „Posojilnici“; — **Cerklje pri Krškem**, v nedeljo, 28. novembra 1926. po prvi sv. maši v „Društveni dvorani“; — **Cerknica**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob eni popoldne pri načelniku štev. 10; — **Dolenja vas pri Ribnici**, v nedeljo, 28. decembra 1926. ob treh popoldne v ljudski šoli; — **Dravlje**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob štirih popoldne v gostilni pri Bežjaku; — **Gameljni**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob dveh popoldne pri Vrincu v Sred. Gameljnih; — **Horjul**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob devetih popoldne v Horjulu, 15.; — **Ivanjkovci**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob devetih popoldne v kolodvorski restavraciji; — **Kapele**, v nedeljo, 5. decembra 1926. po prvi sv. maši v šoli; — **Kranj**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob enajstih popoldne v gostilni Peter Mayr-ja; — **Krško**, v soboto, 4. decembra 1926. ob sedmih zvečer v gostilni g. Gregoriča; — **Ljubljana**, v ponedeljek, 29. novembra 1926. ob osmih zvečer v dvorani Kmetijske družbe, Turjaški trg 3; — **Metlika**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob treh popoldne v gostilni načelnika; — **Moravče**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob osmih zjutraj v dvorani „Zadružnega doma“; — **Mozirje**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob poldevetih popoldne v šoli; — **Murska Sobota**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob enajstih v gostilni Flisar; — **Naklo**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob treh popoldne v stari šoli; — **Podbrezje**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob treh popoldne v „Društveni sobi“; — **Radeče**

pri **Zidanem mostu**, v sredo, 1. decembra 1926. ob desetih popoldne v občinski pisarni; — **Rovte**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob treh popoldne v „Društveni dvorani“; — **Selo pri Bledu**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob enajstih popoldne pri načelniku štev. 11; — **Sora**, v nedeljo, 5. decembra 1926. po jutranji sv. maši v šoli; — **Stari trg pri Rakeku**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob osmih zjutraj v dvorani Kmetijske hranilnice in posojilnice v Starem trgu; — **Stražišče pri Kranju**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob desetih popoldne pri načelniku; — **Sv. Florijan pri Rogatcu**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob treh popoldne pri g. Stefancosi; — **Sv. Jakob ob Savi**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob osmih zjutraj pri vrana Pevčarju; — **Sv. Jurij na Pesnici**, na praznik, 8. decembra 1926. ob polenajstih popoldne v stari šoli; — **Škofja Loka**, v nedeljo, 12. decembra 1926. ob sedmih zjutraj v ljudski šoli; — **Škofljica**, v nedeljo, 12. decembra 1926. ob polosmih zjutraj v občinski hiši v Šmarju; — **Šmartno ob Savi**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob treh popoldne pri g. Francu Kebru; — **Št. Jernej**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob osmih zjutraj v Kmečki hranilnici in posojilnici; — **Št. Vid nad Ljubljano**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob osmih zjutraj pri Ant. Štruklju na Trati; — **Tirna-Roviše**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob dveh popoldne v Selcih, štev. 3; — **Trebnje**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob sedmih zjutraj v gostilni g. Pavlina; — **Vače pri Litiji**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob sedmih zjutraj v „Sokolski telovadnici“; — **Zabnica pri Škofji Loki**, na praznik, 8. decembra 1926. ob devetih popoldne v „Gasilnem domu“; — **Zalec**, v nedeljo, 12. decembra 1926. ob treh popoldne v gostilni Franca Pikla; — **Želmlje**, v nedeljo, 5. decembra 1926. po sv. maši v šoli; — **Iška vas**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob desetih popoldne v občinski pisarni; — **Jurklošter - Sv. Lenart**, na praznik, 8. decembra 1926. ob enajstih popoldne v občinski hiši v Jurkloštru; — **Planina pri Sevnici**, na praznik, 8. decembra 1926. ob dvanajstih pri načelniku; **Rogatec**, v nedeljo, 28. novembra 1926. ob devetih, po ranem sv. opravilu, v župnišču; — **Vič**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob desetih popoldne pri načelniku; — **Sv. Križ pri Kostanjevici**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob devetih popoldne v šoli; — **Begunje pri Cerknici**, na praznik, 8. decembra 1926. ob enajstih popoldne v novi šoli; — **Sv. Boltenk pri Središču**, v nedeljo, 12. decembra 1926. po rani službi božji v šoli; — **Skaručna**, v nedeljo, 5. decembra 1926. ob treh popoldne v gostilni Inglič.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 202, v M. 14):		
1 par dobrih konj	1000 do 7.000	
Voli in krave (prigon v Lj. 160, v M. 588 glav):		
1 kg žive teže I.	8.— do —	7.75 do 8.75
1 „ „ II.	7.50 do —	7.— do 7.50
1 „ „ III.	7.— do —	6.25 do 7.—
1 „ „ „ krave, klobasarice	3.— do 4.—	2.25 do 4.—
Teleta (prigon v Lj. 12, v M. 2 glav):		
1 kg žive teže	11.50 do 12.—	— do —
Prasiči (prigon v Lj. 350, v M. 370 glav):		
1 komad 6—8 tednov stari	200.— do 300.—	125.— do 150.—
1 „ 3—4 mesece „		250.— do 300.—
1 „ 5—7 „ „		380.— do 400.—
1 „ 8—10 „ „		500.— do 550.—
1 „ enoletni „		850.— do 1100.—
1 kg žive teže, debeli		9.60 do 10.—
1 „ mrtve teže, debeli		15 do 17.—
Kože:		
1 komad konjske kože		75.— do 100.—
1 kg goveje kože		11.— do 13.—
1 „ telečje kože		15.— do 16.—
1 „ prašičje kože		6 do 8.—
1 „ gornjegja usnja		80.— do 100.—
1 „ podplatov		60 do 70

	Ljubljana	Maribor
Perutnina:		
1 komad piščanec	15.— do 25.—	10.— do 30.—
1 „ kokoš	25.— do 35.—	30.— do 40.—
Mleko, maslo, jajca, sir:		
1 liter mleka	2.50 do 3.—	2.— do 2.50
1 „ smetane	— do —	11.— do 14.—
1 ke čajnega masla	— do 55.—	50 do 65.—
1 „ surovega masla	40 do —	36 do 40.—
1 „ bohinskega sira	36.— do 44.—	—
1 „ sirčka	9 do 10.—	3 do 8.—
1 jajce	1.50 do 1.75	1.25 do 1.75
Žito in drugo:		
1 q pšenice	350 do 370—	300 do 325—
1 „ rži	270 do 290—	200 do 250—
1 „ ječmena	240— do 260—	180 do 225—
1 „ ovsa	210— do 250—	180 do 250—
1 „ prosa	— do —	225 do 250—
1 „ koruze (nove, sušene)	225— do 240—	225 do 250—
1 „ ajde	310— do 340—	225 do 250—
1 „ fižola, ribničnu	425—	150 do 300—
1 „ tižola, prepeličar	400	
1 „ krompirja	125 do 150	125 do 200—
Krma:		
1 q sladkega sena	100.— do —	70 do 90 —
1 „ kislega sena	75.—	
1 „ slame	— do 50.—	40— do 50.—
Kurivo:		
1 m ³ trdih drv	150.— do —	140— do 160.—
1 „ mehkih drv	75 do —	105— do 120.—

KMETOVALC.

Glasiilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/3 stran	Din 1200.—	1/6 strani	Din 200.—
1/2 strani	Din 600.—	1/8 strani	Din 150.—
2/3 strani	Din 400.—	1/12 strani	Din 100.—
3/4 strani	Din 300.—	1/24 strani	Din 50.—

Priloga listu stane Din 1200.—, — Mala naznanila do 20 besed stane Din 10.—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasediti raznim „cenejšim“ ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so popolnoma neobvezne.

Opozorilo! Kmetijska družba oddaja vse potrebščine načelno le proti povzetju oziroma gotovemu plačilu, ker jih mora sama tudi naprej plačati. Podružnice naj zato po možnosti nakažejo že ob naročanju potom poštinih položnic na čekovni urad št. 10.712, če se jim je pa blago izjemoma proti računu poslalo, naj skrbijo za takojšnjo poravnavo.

Semena.

Pšenica, Dioceseška ozimna 1926, drugi pridelek, po Din 4 za 1 kg, vreče se računijo posebej.

Ozimna semenska rž po Din 3.25, vreče se računijo posebej.

Ozimni ječmen po Din 3.— v vrečah po približno 80 kg, bruto za neto.

Umetna gnojila za jesensko gnojenje.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonkih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik z 16 do 17% dušikom po Din 300.— za sto kg v vrečah po 100 kg, v pločevinastih posodah po Din 310 za sto kg. Za 1 ha 200 do 300 kg.

Kalijeva sol, 42% po Din 160.— za 100 kg. Za 1 ha 200 do 300 kg, vreče po 50 kg stanejo 85.— Din z vrečo vred.

Kajnit po 95.— Din za 100 kg.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred.

Mešano umetno gnojilo K. A. S. za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje kalij, dušik in superfosfat v primerni sestavi po Din 170.— 100 kg. Vreče in dovoz na kolodvor se priračuna po lastnih stroških 11 Din 50 par za 100 kg. Za 1 ha 300 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo po Din 350.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 200 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16—18% po Din 92.— za 100 kg v vrečah po 100 kg, za 1 ha 500 kg. Pri celih vagonih po 90.— Din 100 kg franko na vsako postajo v Sloveniji.

Razklejana kostna moka, 26% fosforove kisline, 2½% dušika po Din 110.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po Din 110.— za 100 kg. Vreče po 80 kg. Za 1 ha 200—400 kg.

Thomasova žindra. Cene za 100 kg pri odjemu pol ali cellega vagona franko kolodvor Ljubljana ali Maribor jamčeno 17% Din 135, 18% Din 142, 19% Din 149. Za na drobno oddajo v Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg: 18% Din 147, 19% Din 154.

Krmila:

„Elcema“ — sredstvo proti metuljavosti pri goveji živini ovcah, konjih in prašičih. 1 kg stane 30 Din.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in maščabo po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Pokrajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.25 za kilogram, na drobno Din 5 za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 9.50 za kg na drobno Din 10.— za kg, najmanj 5 kg.

Živalska sol po Din 2.25 za 100 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Vinogradniške in vrtnje potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 l in po kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—.

Bakreno cedilo za vino, Patent Kovina, (tronožno) po Din 450.— za komad.

Ebulioskope Vidal-Maligand po 500 Din za kompl. aparat. Eponit, vinski, po Din 50 za kg.

Enokarbon (Oenocarbon), prepar. ogljen prah za čiščenje vina po Din 50.— za 1 kg.

Fenolitaleinov papir po 11.— Din za dozo.

Flora škropilnice, dvoliterske, za cvetice, po Din 370.—. Gnojne vile s 4 roglji po 15.— Din za komad.

Grozdni mlin, tvrdke M. Kozinc, Sevnica, po Din 850.—. Grozdni mlin tvrdke Weiss, 65 kg teže po 1580.— Din.

Grozdni reblijač „Ideal“ štev. 8, prenosljiv po 2550.— Din. Grozdni reblijač tvrdke Weiss po 5450.— Din.

Gumijeve plošče po 5 Din komad. Gumijeve cevi za škropilnice po 12.— Din meter.

Gumijeve kroglice po 50 par komad. Hora aparate za zatiranje poljskih miši po Din 400.—.

Hora patrone po 12.— Din komad.
„Julien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče $\frac{1}{4}$ kg Din 30, $\frac{1}{2}$ kg Din 50, 1 kg Din 100.
Karbokrimp, nizozemski fabrikat, sredstvo zoper drevne škodljivce, v ročkah po $3\frac{1}{2}$ kg po Din 45.—
Modra galica jamčeno 98/99% po Din 750 za 1 kg.
Mošne mere (vage) za v žep, mali format po Din 95.— večji format s termometrom po Din 140.—
Natrijev bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.
Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš po Din 12.50 za kg v posodi kupca.
Ročni žveplalniki po Din 65.— komad.
Sadni mlin trdke Weiss po 4250.— Din.
Sadna in vinska stiskalnica z dvema košama Din 2.500.—
„Srgo“ aparati iz Mannesmanove cevi za zatiranje poljskih miši po Din 200, patroni po Din 7 za komad.
Sulikol (koloidalno žveplo) proti oridji v zavitkih po pol kg 65 Din, po 1 kg 120 Din orig. zavitek.
Stiskalnica za grozdje in sadje EPD po Din 3400.—
Škarje za trte št. 37a ali št. 45 po Din 26.—; št. 16 po Din 20.— za komad.
Škropilnice razpršilke za cvetlice od td. Kunde, od 11.— do 205.— Din.
Škropilnice, orig. Vermorel, trtne nahrbtnne Torpille No. 1 po Din 620.—, Oranges po Din 590.—
Škropilnica franc. znamke „Automatique“ Din 680.—
Trtne škropilnice, bakrene, sistema Vermorel po Din 500, sistema Jessernik po Din 500, sistema **Kmetijska družba** po Din 450.— za komad.
Uspulum — najuspešnejše, že dobro znano sredstvo za razkuženje vseh vrst semenja — je zopet na zalogi. Uspulum je barvasti prah, ki se v vodi hitro raztopi in se dobiva pri Kmetijski družbi v škatlicah po 100 gr Din/22.—, 500 gr Din 92.—, 1 kg Din 170.—
Vinakometer za določanje alkohola od trdke **Theo Seltz** po Din 120. **Vinometri „Weinlaube“** od trdke Weiss po Din 60.—

Vrtnarsko orodje orig. trdke S. Kunde & sin:

Cepilni noži za okulacijo in kopolacijo (glej spis v „Kmetovalcu“ št. 3) po Din 38.50, Din 58.75, Din 44.75, Din 36.25, Din 60.25, Din 84.—; vrtni noži po Din 57.25, Din 67.75; vrtni in trtne škarje po Din 52.—, 76.—, 117.—, 146.—, 190.—
Žage za drevesa od td. Kunde, od 30.— do 124.— Din.
Žveplo v rincih za žveplanje sodov po 15 Din za 1 kg.
Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.— za 1 kg, z 3% galico po Din 4.25 za 1 kg.
Žveplene trakove na azbestu po Din 16 za kg.
Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.
Žveplalnike, ročne po 65 Din za 1 komad.
Žveplalniki nahrbtnni, št. 1 Din 450.—, št. 3 Din 500.—

Razne kmetijske potrebščine:

Brzoparilnike „Alfa“ original B po 120 l po 1900.— Din, D po 200 l po 2620.— Din.
Brusne kamne po 4, 6, 7 Din komad.
Grablje železne, 10 zobne po Din 9.—; 12 zobne po Din 11.—; 16 zobne po Din 15.— za komad.
Gumijevi seski po Din 20 in 30 komad.
Higosan, sredstvo proti snežni plesni rži, progavosti ječmena v zaklopnih po 200 gr po 40 Din.
Kose prvovrstne 65 cm, 70 cm, 75 cm, 80 cm po Din 28.— 28.— 29.— 29.—
Kultivatorje (ročne) po 18, 20 in 25 Din komad.
Mlečne cevi št. 3561 po Din 7.—
Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—
Orodje vrtnarskega društva: male plošate škropilnice po 10 l po 90 Din, klini za vrvico po 3.— Din, lopate za štlhanje po 23 Din komad.
Pasti za voluharje po 10 Din komad.
Porzol preiskušeno suho sredstvo za prašenje semena proti smetnjavosti v zav. po 200 gr Din 10.—
Peresa k vrtnim škarjem po 1 Din komad.
Posnemalnik „Titan“ za 150 l po Din 2500.—

„Baltic“ posnemalnik za 35 l Din 620. M:O za 60 l Din 1260, za 100 l K:1 po 1700 Din, za 130 l K: za kmetije 4—7 krav Din 1900 ali isti stroj s podstavkom Din 2950.
Požiralnikove cevi za teleta 160, za goved 350 Din.
„Prtičji strah“. Vsebuje 20 strelav, stane Din 20.—
Reporezni stroj E. W. A. po Din 700.—
Robkalni stroji za koruzo EMR po Din 950.—
Ročno sejalico po Din 210.— komad.
Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr po Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.
Sesalke za gnojnico (gnojne pumpe) 360 cm po 970.— Din, 420 cm po 1025.— Din, 290/420 po 1120.— Din.
Slamoreznice 10 col. reg., komad Din 1050.
Slamoreznica T. S. 8, po Din 1200.—
Slamoreznica, velika F. V. S. 12, po Din 2190.—
Telečji napajalniki po Din 100.—
Tobačni izvleček v sodih po približno 100 kg po 10 Din kilogram nadrobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 70 Din in v steklenicah po dva kg po 30.— Din z ambatažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.
Trijerji (orig. Heidovi) po 3600 Din.
Trokarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 70.
Zitni čistilniki z 10 sitami po Din 1600.—

Pojjedelski stroji.

Univerzalni plugi. EFB5 po Din 920, D5 MNR po Din 780, D10 MN po Din 1280, D8 MN po Din 1250, D7 MN po Din 1180, L6 MN po 1000 Din. Kompletni plugi osipalniki z enim prednjim kolesom po Din 850, kompl. plugi z sedemdelnimi izruvači za krompir po Din 1250.—
Plužni lemeži: 7 M24 po Din 52.—, 6 R24 po Din 48.—
 Obrabalni plug UW5 po Din 1040. Podzemeljski plug po Din 400.
 Plužni trupi (glave) URB4 z rez. nožem po Din 175.
 Okopalniki: H4 po Din 315; XXV SACK (kopačice) po Din 440.—; „Planet“ št. 8 Din 750; „Planet“ št. 18 Din 220.
 Osipalniki: kompletni po Din 780; HSE po Din 310; HZL po Din 700, manjši po Din 350; M za 7' plug (Sack) po Din 390.
 Njivska brana: Z3 po Din 700; SE2 po Din 700.
 Travniška brana A3 po Din 700.—, A4 po Din 710.—
 Travniški skaruikator „Darius“ 14 po Din 4100.
 Sejalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 5000.
 Kultivator FZBVR SACK z sedmimi noži po Din 1780, z devetimi (peresnimi) noži po Din 1980.
 Izruvač za krompir SACK z sedmimi deli Din 420.—

Maribor.

Tržno poročilo o umetnih gnojilih.

Poleg drugih važnih potrebščin je mariborski trg dobro založen z umetnimi gnojili, po katerih se v jeseni začne večje popraševanje za gnojenje vinogradov, hmeljskih nasadov, travnikov in njiv. Kmetijska družba, skladišče Maribor, Meljska cesta 12, oddaja **Thomasovo žlindro zacarinjeno** pri pol vagonem odjemu 17% po Din 135, 18% po Din 142, 19% po Din 149 za 100 kg franko kolodvor Maribor. Pri oddaji posameznih vreč se cena zviša za Din 5. Thomasova žlindra prihaja k nam iz Porurja (Saargebiet) in je družba pri uvozu plačala okrog Din 25 za vsakih 100 kg uvozne carine; **kalijska sol** 40—42% po Din 160; **kajnit** 12—15% po Din 95; **kostna moka**, surova in razklejana po Din 110; **rožena moka** po Din 350; **mavec** po Din 40; **mešano gnojilo** po Din 180; **kostni superfosfat** 18% po Din 140; **rudninski superfosfat** 16—18% po Din 92 in **apneni dušik** po Din 310. Navedene cene se razumejo za 100 kg z vrečami vred. **Živinsko sol** je skladišče Kmetijske družbe v Mariboru sedaj prejelo in je podružnicam in članom na razpolago.

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
 Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

Že pet let

poznam Vaše sredstvo „Thürpil“, ki je najboljšo zdravilo proti driski naše domače živine. Vedno sem dosegel dobre uspehe, zato ga lahko vsakemu priporočam I. K. ekonom v G. „Thürpil“ se dobiva v vseh lekarnah in pri živinozdravnikih. Zahtevajte pristni „Thürpil“, in odklanjajte nadomestilo. „Thürpil“ odvrta tudi ovčjo grižo. — Cl. Lageman, Chemische Fabrik, Aachen (Nemčija). — V zalogi pri: „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

„Julienovo“ Čistilo

za bitro in uspešno čiščenje vina. Vporabljate to sredstvo vedno in ob vsaki potrebi, ker kalno ali nečisto vino nima prave cene ter ga vsakdo zažre! Vporaba je enostavna. Preprodalci zahtevajte specialne ponudbe. Glavna založba: Drogerija „SANTAS“, Celje in Ljubljana. 248

Ne kupujte cepljene trte

predno ne zahtevate ponudbe in cenika trtnice

Lozni rasadnik „MITILAC“
Smederovo, Srbija.

Arborin,

priznano sredstvo zoper sadne škodljivce.

Saneolin, najboljšo sredstvo za razkuževanje živine, hlevov, orodja itd. za časa nalezljivih bolezni. Nadalje cepilno smolo, mazavo milo, **Sanitol, Sanofarm** in druge slične izdelke prodaja in razpošilja domača tvrdka

CHEMOTECNA

družba z o. z.

Ljubljana, Mestni trg št. 10, na dvorišču tvrdke „Skaberne“.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih tiskarna in litografični zavod LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12

I. JAX & SIN
Ljubljana,
Gospodsvetska c. 2
priporoča bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in Urania, šivalni stroji za rodbino in obrt.

Vozna kolesa Styria Dürkoop, Orožno kolo (Waffenrad). Ceniki zastoj in franko.

Samo kratak čas

poizkušajte uporabljati za negovanje celega telesa pravi Fellerjev blagodišeči „Elzafluid“ in zvedeli boste kaj je do sedaj manjkalo u Vaši hiši. — Za glavo, za pleča, za roke, za noge, za oči, za zobe, za vrat, za mišice, za živce, za vse dele človeškega telesa se je izkazalo koristnim dnevno umivanje, drgnjenje, grgranje s pravim Fellerjevim Elzafluidom že od časa naših dedov in upravičuje njegov glas kot zaupljivega ublažitelja bolečin in kosmetikuma. Za zunaj in znotraj močnejši in izatnejši kot francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnah izrečno „Fellerjev“ pravi Elzafluid, v poizkusnih stekleničkah po 6 Din, v dvojnatih stekleničah po 9 Din ali specialnih stekleničah po 26 Din. — Po pošti pride tem cenejše čim več se naroči naenkrat. Z zavojnico in poštino stane: 9 poizkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenički 61 — Din; 27 poizkusnih ali 18 dvojnatih ali 6 specialnih steklenic 133 — Din; 54 poizkusnih ali 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 250 — Din.

Naročila nasloviti razločno takole:

EUGEN V. FELLER, lekarna v Stubici Donji, Elzatrg št. 333., Hrvatska.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

„MASTIN“

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno **klavne živine**. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevila zahvalna pisma. Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din.

Lekarna TRNKOČZY
Ljubljana, Mestni trg 4

(Zraven Rotovža.)

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vsej

dobro asortiranij

kolonijalnih trgovinaš.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 10.— vsaka nadaljna beseda po 50 para. Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemane oglasov za prihodnjo številko. Uprav: tvo ne prevzame posredovanja.

„Arborin“

cepilna smola in druga sredstva, katere izdeluje Chemotechna (glej inserat), so za odjemalce iz mariborskega okoliša v zalogi v skladišču Kmetijske družbe v Mariboru, Meljska cesta 12. 362

Deteljno seme in suhe gobe

kupuje po najvišjih cenah trgovina Josip Urbanič, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. 361

Starejšega oskrbnika (šafar)

z večletno prakso, treznega in zanesljivega, se išče za približno 120 orolov veliko kmetijo na Dolenjskem. Prepisi spričeval naj se priložijo prošnji. — Ponudbe na naslov: Pavel Langer, Brštin, pošta Novo mesto. 352

Kmetovalci!

Vsled dežja in poplave bo nastopila letos smrdljiva snetjavost pri pšenici v veliki meri.

Proti nastopu snetjavosti za-
more Vas

sigurno zaščititi edino

„Porzol“

suho sredstvo za prašenje
pšenice,

katere pospešuje kaljivost semena, ter zasigura večji in boljši pridelek. „Porzol“ je preizkušeno sredstvo! Uporaba zelo enostavna! Cena Porzola: 1 zavitek 200 gramov Din 10.—, 1 zavitek 1 kg Din 44.—. Za 100 kg pšenice zadostuje 200 gramov „Porzola“. Zahtevajte „Porzol“, dobiva se povsod. Trgovci, ki želijo imeti „Porzol“ naprodaj dobijo popust.

Vsa navodila daje brezplačno
tvornica:

„KAŠTEL“ D. D.

Zagrebačka poslovница

ZAGREB, Poštni predal 104.

Uradni prostori:

Nikoličeva ulica št. 8/I. nadstr.

Sode

vseh velikosti ima vedno v zalogi, ter isto tam se sprejemajo vsa popravila po najnižjih cenah, Fran Repič, sodarsko podjetje, Ljubljana (Trnovo,) 241

Kupujemo zlato, srebro

platin, vsake vrste srebri in zlati denar, metalne odpadke po najvišjih cenah. (Večje množine prevzamemo osebno). Tovarna za ločenje dragih kovin Ljubljana, Spod. Šiška (Jernejeva c. 8.) 251

Vinske sode

stari 6—8 let, izgotovljeni v Varaždinski sodarni, napolnjeni vedno z najboljšim vinom, so radi odprodaje vinograda ugodno na prodaj. Velikost 22 in 26 hl. Cena po dogovoru. Franjo Gregurovič, kožarna v Krapini. (Hrv.) 326

„Krosna“ tkalnica

v Ljubljani, Zrinjskega c. 6, sprejema v tkanje laneno in konopično prejo, ter tke najceneje kmečko platno! V zalogi ima pa platno za rihte, namizne prie, zavese, brisače in platno za perjo po najnižjih cenah. Zahtevajte vzorce in cenike! 266

Dva osla

mlada, zdrava in močna, išče v svrhu nakupa Graščina Zgornji Ptuj. 349

Kupnik, Podplät:

kupuje za dobavo do februarja kostanjev tanlaski les, prejema obvezne ponudbe do konca meseca, tudi za vse vrste trdih hlodov!

Pozor vinogradniki!

Cepljene trte po najnižji ceni kakor: Goethe portalis, rizling, beli burgandec, žlahtina, silvanec, tantona, peček, mozler in več vrst črnone, ima na prodaj: Franc Kovač, trtečar, Male Dole, pošta Vojnik pri Celju. 344

Sadno drevje!

Prvovrstne visokodebelne jablane in mošne hrške najpriporočljivejših vrst, oddaja po zmernih cenah drevsničar Vinko Stopar, Velenje. 324

Staro železo in kovine

na drobno in vagonce, kupuje po najvišjih cenah Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1. 360

Peči: štedilnike,

slamoreznicne, brzoparilnicne, vodne in gnojnicne črpalke, vodovodne cevi, širokonožne lepenke, cement, mesoreznicne, nudi na ceneje Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1. 359

Cepljene trte.

Kdor hoče svoj vinograd zasadiati glede čistosti, vrst in podlage, ter kakovosti z zanesljivimi trtami, naj zahteva cenik od: „Prve trsničarske zadruge v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptaju. 358

Odrbani plemenski merjački,

stari 8—10 tednov, gorenjskega črnolisastega tipa z dolgimi visečimi ušmi in dolgega života, doganano dobra sorta za špeh in meso (šunkarji!) ter odporne narave, se dobe v radovoljskem okraju. Interesentom, posebno kmet. podružnicam se priporoča, da naroče merjačke skupno in čimprej, da se jih še pravočasno odbere in rezervira. Pojasnilo daje: Tajništvo okrajnih živinorejskih odborov v Radovljici. 331

Stare kovine

baker, svinec, kositer, medenino, aluminij, cin-kovo ploščevino, akumulatorske plošče etc., kupuje in plača najbolje: Yerc, komercialna družba Ljubljana, Kongresni trg 9. 357

Motna vina čistiti

In trpka, ter prekisa omiliti je zelo enostavno! Na zalogi imamo specialno francosko želatino „Lainé“ trdke Clerment & Quignard, Paris. k vsaki pošiljki pridenemo točno navodilo. Zahtevajte cenik! Glavna zaloga: Drogerija „Santitas“, Celje in Ljubljana. 249

Odda se v najem

velika kmetija s hišo in gospodarskim poslopjem, z dobro obdelanimi njivami in travniki, po dogovoru tudi s živino, za več let. Natančneje se pozive pri lastnici v Zirovnici št. 27. (Gorenjsko).

Čreva

vsakovrstna po najugodnejši ceni, kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupim tudi

surovi in stopljeni loj

in ga plačam po najvišji dnevni ceni. Jos. Bergman, Ljubljana, Poljanska cesta 88. 320

Špinačo

letošnjega pridekla, hijacinte, tulpe, narcize in krokuse smo pravkar prejeli. Sever & Komp., Ljubljana. 308

Zdravila za živino:

lastne preizkušene specializirane, izdelane po navodilih nadživnozdravnika Sadnikarja dobre samo v lekarni na Vrhniki Posebno priporočamo: Sadnikarjev protikataralni prašek za konje zoper prehlajenje na spilih, izcejanje žleza in znojia iz nosnic otežkočeno dihanje in kašelj, Skatlia 20 Din. Bosulin svečice zoper srmaščino vneje ter jalovost krav in telic, to je onih krav, ki se gonijo, a ne obrežijo. Skatlia z 12 svečicami 30 Din. Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev, zoper boleznj na prebavilih in zaprtje, pravočasno uporabljen zabranj izbruh rdečice, in zavoj 12 Din, 10 zavojev 100 Din. Konjski cvet (fluid) zoper negibnost udov in revmatizem vseh domačih živali, stekl. 15 Din. Hesalin uniči takoj vse bolhe in uši pri vsaki živali, tuba 8 Din. Kapljice za prašiče, dvigajo slast do jedi in urejajo prebavo, stekl. 8 Din. Vsakemu zdravila je pridejano natančno živnozdravniško navodilo! — V zalogi so tudi vsa druga zdravila! 356

Lekarna HOČEVAR Vrhnika.

Upravnik posestva!

Državni upokojenec, upravnik na srednjem posestvu z večletno prakso v vseh panogah gospodarstva želi premeniti mes.o. Ponudbe na „Kmetovalca pod „Upravnik“ 374.

Upravitelj

starejši samec, samo z najboljšimi spričevali ter navedbo referenc v ponudbi, se išče za večje posestvo (vinogradi njive in travniki). Pismene ponudbe je poslati na „Roiser“, Maribor, Slovenska ulica 39; osebno predstavljenje pa pri „Nietergal“, Koroska c. 1. 373

Brinje, slive, fige

za žanjekuhu oddajo po nizkih cenah tvrdka Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbo! 372

Bika

planinske gorenjske pasme, kročkega in licencovanega, srednje teže kupi: Josip Grom, Poljče 2, p. Begunje pri Lescah. 371

Gepelj

že rabljen se kupi! Naslov pove uprava „Kmetovalca“ pod štev. 370. 370

Vrtnarskega vajenca

sprejme takoj drž. kmetijska šola na Grmo, pošta Novo mesto. Zahteva se starost 16 do 20 let, dovršena osnovna šola in posebno veselje za vrtnarski poklic. Učna doba traja 3 leta, vajenec se zaposluje pri vseh vrtnarskih opravilih in obiskuje v šoli tudi teoretičen pouk iz vrtnarstva in sadjarstva. Na zavodu dobi brezplačno stanovanje in hrano in, če je pridem in zmoezen vsak mesec nekaj nagrade. Ko po končani učni dobi napravi izpit, se mu izda učno spričevalo. Prošnje sprejema ravnateljstvo. 369

Deteljno seme

kupujemo po najvišji ceni. Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5 (poleg Figovca) ali pa Wolfova ulica št. 12. 368

4 lipicanske belce

kobila 12 let, žrebci 3, 4 in 5 let stari, ima na prodaj Kendova grajska uprava, Bled. 367

Stroji na prodaj:

Ena mlaticina za 2500 Din, ena kultivator za 1000 Din, ena travniška brana za 500 Din, ena dvo-delna njivska brana 500 Din, en univerzalni plug 400 Din. Vsi stroji skoraj novi, ima na prodaj: Valentin Jankar, Zeje, p. Smednik. 366

„Gozdne sadike“

od smrek in borovce, najboljše kakovosti so na prodaj po 10 in 12 para in bele radvanjske kokoši, močne, letošnje, tudi na prodaj pri: Oskrbništva posestva Radvanje pri Mariboru. 365

Lečo, domačo, letošnjo,

prečiščeno kupuje v vsaki množini tvrdka Ivan Jelačin Ljubljana, Emonska cesta 2. 364

Letošnjega kozlička

sanske pasme, dobrega plemenaka želi kupiti: Elizabeta Rožanc, Zgornja Šiška št. 58 pri Ljubljani. 363